

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:14, leidžiasi 5:58

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Spalio-October 23 d., 1971 m.

Kaina 15c

270

VISA NAUJI KANDIDATAI I AUKŠČ. TEISMA

J. T. DEBATAI DEL KINJOS

NEW YORKAS. — Jungtinėse Tautose tęsiasi debatai dėl Kinijos atstovavimo. Visos kalbos sukasi apie du dalykus: apie reikalą priimti komunistinę Kiniją ir apie Tautinės Kinijos likimą Jungtinėse Tautose. Charakteringas, nors priešingų nuomonių, kalbas pasakė Filipinų užsienio reikalų ministras Carlos Romulo ir Britanijos ambasadorius Sir Colin Crowe.

Filipinietis neneigė, kad Kinija turi būti priimta į organizaciją. Jis daugiau kalbėjo apie palikimą ir Tautinės Kinijos. Jo tauta turinti tradicinius artimus ryšius su Tautine Kinija, su ja daug prekiaujanti ir todėl Filipinai yra griežtai priešingi Tautinės Kinijos pašalinimui iš JT. Tautinė Kinija įtikinančiai parodė, kad ji turi reikalingas kvalifikacijas ir yra verta būti nariu, pasakė Romulo.

Carlos Romulo nurodė, kad yra nerealu tvirtinti, kad tėra viena valstybė, kada visi mato istorinį faktą, kad yra dvi vyriausybės, kurios valdo kinus jau ketvirtis šimtmečio. Jungtinės Tautos turi derinti konfliktus, o ne naujus kelti. Neį uždavinys taisyti praeities klaidas, kelti iš kapų karžygius, vadus, kunigus ir karalius ir svarstyti, kas teisingas, kas kva valdė. Tas uždavinys nepriklauso Jungtinėms Tautoms. Tautinė Kinija ištikiškai mokėdavo savo duokles Jungtinėms Tautoms ir tik apie pusę tuzino valstybių yra sumokėjusios daugiau už Tautinę Kiniją. Tai irgi reikia imti dėmesin, nes Jungtinės Tautos bankrutuoja. Tautinės Kinijos be ceremonijų išmetimas sumažintų pasitikėjimą Jungtinėmis Tautomis, pareiškė Filipinų ministras.

Britanijos ambasadorius Crowe nurodė, kad Kinijos priėmimo klausimas šiandien sprendžiamas viltingoje atmosferoje. Beveik visi pritaria Kinijos priėmimui. Britanija pripažino Kinijos Liaudies Respubliką jau 1950 metais ir ją laikė vienintele legalia atstovybe Jungtinėse Tautose. Britų vyriausybė norinti Kinijos priėmimo klausimą spręsti be jokių delsimų. Todėl Britanija nebusuosi už tokias rezolucijas, kurios remia dvigubą reprezentaciją ir sudaro tik klau-simo vilkinimą ir nereikalingą delsimą.

Ragina Indija nepradėti karo

WASHINGTONAS. — Amerika ir Sovietų Sąjunga daro spaudimą į Indijos vyriausybę, kad ji vengtų veiksmų, kurie galėtų sukelti karą su Pakistanu. Pranešama, kad sovietai atmetė Indijos raginimą paveikti Pakistaną, kad tas išspręstų savo Rytinės dalies problemas ir leistų sugrįžti iš Indijos pabėgėliams.

Indijos pranešama, kad premjerė Gandhi galvoja išvykti į savo anksčiau numatytą kelionę Britanijon, Prancūzijon, Austrijon, Belgijon ir Amerikon. Jei ji savo kelionę atšauktų, tai būtų ženklas, kad padėtis prie Pakistano sienos yra tikrai rimta ir Indija laukia karo veiksmų. Tai išvykus, karo veiksmai, greičiausiai, neprasidėtų.

Pranešimai iš New Delhi kalba apie Indijos karinių jėgų sustiprinimą ir prie Kinijos sienos, nes bijoma, kad kinai gali atidaryti antrą frontą, jei kiltų karas su Pakistanu.

IS VISO PASAULIO

CARACAS. — Venecuelos laikraštis "La Religion" nr. 24-551 spalio 17 d. perspausdino ištisą Anatole Shub straipsnį iš "Washington Post", pavadinamą "Pormenores de un proceso infame". Straipsnyje smulkiai aprašomas Simo Kudirkos teismo procesas.

SPRINGFIELDAS. — Čikagos lėktuvas su 16 keleiviu, skrisdamas iš Meigs aerodromo į Springfieldą, netoli Peoria užkliuvo už elektros laidų ir degdamas nukrito. Visi 16 asmenų lėktuve žuvo.

ČIKAGA. — Nežinomas asmuo pranešė Daily News redakcijai, kad jis žino kas ir už ką nušovė žinomą Čikagos gangsterį Sam Cesario. Laikraštis šią žinią perdavė policijai.

BELFASTAS. — Šiaurinės Airijos premjeras pareiškė, kad JAV sen. Kennedy žaidžia Amerikos vietinės politikos žaidimą su šiaurės Airijos žmonių gyvybėmis. Kennedį pareikalavo, kad britai išvežtų savo kareivius iš šiaurės Airijos.

SCOTTBURG. — Indijoje nuo bėgusių nurojo traukinius, važiuojančius iš Čikagos į Miami. Dvylika asmenų buvo sužeisti, iš jų 7 paguldyti ligoninėn.

PARYŽIUS. — Prancūzijos prezidentas pagerbė dailininką Picassot, atidarydamas jo kūrinių parodą garsioje Luovre muziejuje. Dailininkas atidaryme nedalyvavo, atsiųsdamas į parodą savo sūnų.

LOS ANGELES. — Charles Watson, kuris kartu su Charles Manson nužudė septynis žmones, gavo mirties bausmę. Kalėjime bausmės įvykdymo dar laukia Mansonas ir trys merginos, priklausančios Mansono "šeimai".

ATENAI. — Viceprezidentas Agnew pažadėjo Graikijai Amerikos paramą. Jei kongresas paramą uždraustų, prezidentas galėtų ją teikti pasiremdamas Amerikos saugumo reikalavimais.

TOKIO. — Penki jauni vyrai puolė Japonijos parlamento rūmus ir bandė juos padegti, tačiau liepsnos greit buvo užgesintos, o vyrai suimti. Japonijoje vyksta demonstracijos prieš karą. Yokohamoje vienas studentas buvo nušautas, du sužeisti universiteto riaušių metu.

WASHINGTONAS. — Amerika paskyrė naują atstovą prie Ispanijos ambasados, kuri tvarko Egipte Amerikos reikalus. Paskirtas Michael Sterner, 42 m. pakeis ligi šiolinį misijos vadovą Donald Bergus, kuris dirbs valstybės departamente.

SARASOTA. — Floridoje banditas, apipilęs banką, švelniai pabučiuojo kasininkę, įteikusiai jam pinigų maišą, į ranką.

1971 m. rugsėjo 23 d. Washingtone įvyko Baltijos valstybių diplomatinį atstovų JAV pasitarimas. Buvo pasitartinuotas, kad kinai gali atidaryti antrą frontą, jei kiltų karas su Pakistanu.

Astronautai John Young ir Charles Duke Naujosios Meksikos dykumoje lavinasi naudoti įrankius, kuriuos jie vešis į mėnulį.

Rusų ambasadorius kaltina žydus

NEW YORKAS. — Jungtinėse Tautose kelioms valandoms buvo pertraukti Kinijos debatai ir komunistinių šalių atstovai pikta puolė Ameriką dėl sovietų atstovybės Jungtinėse Tautose pastato apšaudymo. Sovietų ambasadorius Malikas tuo reikalu kalbėjo du kartus. Jis kaltino Amerikos vyriausybę, kad ji nenorinti apkaltinti Žydų Gynbos Lygos už tuos iššokimus, nors žinanti, kad tai sionistų darbas.

New Yorke policija jau išaiškino, kur buvo pirktas šautuvas, iš kurio buvo paleisti keturi šūviai į sovietų delegacijos JT gyvenamus namus. Šūviai pataikė į šaldytuvą, sudaužė veidrodį ir paliko skylę duryse. Policija suėmė 19 metų Isaac Jaroslawicz, kuris tą šautuvą buvo pirkęs. Jis yra žinomas Žydų Gynbos lygos narys. Kol kas jis yra kaltinamas nelegaliu ginklo turėjimu.

Amerikos ambasadorius JT Busch kelis kartus viešai atsiprašė sovietų delegacijos už incidentą.

Vyskupų sinode

VATIKANAS. — Airijos kardinolas William Conway vyskupu sinode pasmerkė kankinimus ir fizinę jėgą, kurią teisingumo atstovai naudoja kalėjimuose prieš suimtus žmones. Kiekvienas žmogus turi teisę būti nuo kankinimų apsaugotas. Manoma, kad kardinolas kalbėjo apie šiaurinės Airijos politinius kankinimus, kuriuos kankina britų tarytojai.

Koptų patriarchas iš Egipto pasmerkė Izraelio pastangas pakeisti Jeruzalės visų religijų darinių sugyvenimą ir miesto religines tradicijas. Egipto kardinolas Stephanos Sidarouss pasmerkė Izraelio elgesį užimtose arabų žemėse.

Amerikietis kardinolas John Carberry ragino sinodą užtarti karo belaisvius, kad jie būtų žmoniškai laikomi.

L. Šukytė dainuos Covent Garden

LONDONAS. — Lilija Šukytė dainuos Londono karališkojoje operoje. Ateinančiais metais, kovo mėn. Muenchen Opera atvažiuoja gastrolių į Londono Karališkąją Covent Garden operą. L. Šukytė dainuos R. Strausso "Capriccio" operoje.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Rugsėjo mėn. nežūrint kainų ir algų užšaldymo, pragyvenimo kainos pakilo 0.2%. Vyriausybė pareiškė išaiškysianti, kodėl pabrango moterų drabužiai net 3.8%. Jei bus rasta, kad kas nors bando laužyti užšaldymo nuostatus, prasižengusieji bus baudžiami. Maisto kainos praėjusį mėn. nukrito 1.1%.

◆ Prezidentas Nixonas, kalbėdamas respublikonų moterų susirinkime, pažadėjo ateityje paskirti į Aukščiausiąją Teismą moterį.

◆ Kubos atstovas Jungtinėse Tautose kaltinė Ameriką, kad ji norinti laikyti okupuota Taiwaną ir dėl to siūlanti dvi Kinijas.

◆ Arabų partizanai susisaukė su Izraelio kareiviais Gazos pakraščiuje. Keturi arabai žuvo, tačiau nuo arabų granatos žuvo ir dvi arabų mergaitės.

◆ Memphis mieste vyksta raginš kovos. Vienoje baltųjų taverijoje septyni asmenys sudegė, negrams imetus tris padegamas bombas.

◆ Pietų Vietnamo Aukščiausias Teismas nusprendė, kad prezidentas Thieu prrinkimas būtų legalus, nors kitų kandidatų ir nebuvo.

◆ Čikagos estų veikėja Hilja Hansson Daily News laikraštyje giria vengrą, kuris Kanadoje puolė Kosyginą. Laiške sakoma, kad visi laišakai ir peticijos prezidentui, senatoriams ar laikraščiams apie rusų pavergtų tautų kančias nieko neduoda. Jau seniai aišku, kad norint patekti į spaudą ar televiziją, reikia griežtius smurto veiksmus. Gėda jums, Laisvieji Vakariai! — sakko estės laiškas.

◆ Vilius Augustaitis, gimęs Tilžėje ir gyvenęs Chicagoje, 6742 So. Claremont, spalio 20 dieną mirė Chicagoje. Nepriklausomaj Lietuvoj jis buvo Klaipėdos krašto saugumo policijos viršininkas.

Japonų prekyba vėl rodo perteklių

TOKIO. — Kitoms valstybėms, ypač Amerikai, skundžiantis nepalankiu užsienio prekybos balansu, Japonija vėl paskelbė, kad jos rugsėjo mėn. prekyba turėjo 597 milijonų dolerių perteklių, kas yra šimtu milijonų daugiau už praėjusių metų rugsėjo mėn. Eksportai tą mėnesį pakilo 21.6%, o importai sumažėjo 7.2%.

Japonai tik susirūpinę, kad pastovus eksporto didėjimas nesiekė 30%. Dėl to kaltinami Amerikos uostų darbininkų streikai.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Praėjusią savaitę Pietų Vietnamo žuvo tik 5 amerikiečiai kareiviai, kas yra mažiausias skaičius per 6 metus. Sužeistų buvo 84.

Pietų Vietnamo karuomenė per savaitę turėjo 391 užmuštą ir 919 sužeistų. Šie dideli skaičiai atspindi dėl įtemptų kovų prie Kambojdijos sienos. Priešo kareivių žuvo 1,198.

Nuo Vietnamo karo pradžios Indokinijoje žuvo jau 45,577 amerikiečiai, 302,020 buvo sužeistų ir 9,828 mirė ne karo lauke. Vietnamiečių nuostoliai: 134,616 užmušti ir 291,915 sužeistų. Šiaurės Vietnamas ir Viet Congas neteko 778,235 kareivių.

Išmušė sovietų konsulato langus

MONTREALIS. — Sovietų premjeras Kosyginas traukiniu atvyko iš Ottawos į Montrealį. Visi tiltai, stotys, geležinkelio pervažos buvo saugojamos šimty Kanados policininkų. Nežiūrint stiprios apsaugos, Kanadiečių Etninė Taryba, kurioje yra dvylikos Rytų Europos tautų atstovai, suorganizavo kelias demonstracijas. Sovietų konsulato rūmai Montrealyje buvo apšaudyti raudonais dažais, išmūšta eilė langų. Pabėgėliai nuo komunistinės diktatūros šaukė, sutirinkę prie viešbučio, "Kosyginas žmogžudys".

Associated Press iš Montrelio pranešė, kad Kosyginas iš savo viešbučio slapta išlanko ir susitiko su Kanados komunistų partijos vadais.

Britai pradėjo debatus dėl rinkos

LONDONAS. — Britų parlamentas pradėjo svarbius debatus dėl Britanijos įstojimo į Europos Bendrąją rinką. Darbiečių atstovai kelis kart pertraukė britų užsienio reikalų ministro Douglas-Home kalbą, kuria jis atidarė debatus. Nors daug darbiečių pasisako prieš įstojimą į rinką, taip jie daro daugiausia dėl nepalankių sąlygų, kurias Britanijai pastatė Prancūzija ir kitos rinkos valstybės. Darbiečiai siūlo šį įstojimo klausimą statyti visai britų tautai, pasiūlant referendumą.

Debatai užsitęs iki kitos savaitės, kada įvyks balsavimas. Manoma, kad už įstojimą pasisakys dauguma parlamento narių.

PREZIDENTAS NUSTEBINO SPAUDĄ IR PAČIĄ TEISININKŲ DRAUGIJĄ

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas ketvirtadienio vakare nustebino Amerikos spaudą, teisininkų draugiją ir visus, paskelbdamas du savo kandidatus į Aukščiausiąją Teismą. Prieš devynias dienas jis buvo nusiuntęs teisininkų draugijai (American Bar Association) šesiu kandidatų sąrašą, prašydamas pasakyti dėl jų tinkamumo. Vos kelioms valandoms praėjus po to rašto gavimo, kandidatai buvo paskelbti visoje Amerikos spaudoje. Trečiadienį kai kurie laikraščiai jau paskelbė ir kuriuos kandidatus teisininkų draugija pripažino netinkamais. Ketvirtadienį prezidentas paskelbė savo kandidatus, kurių pavardžių visai nebuvo teisininkų draugijai nusiųstame sąrašė.

Amerikiečiai kinų spaudoje

Chou En-lai

PEKINAS. — Kinijos vyriausybės laikraštis Janmin Jih Pao įsidėjo pirmą kartą prezidento Nixono patarėjo Kissingerio ir jo delegacijos narių fotografiją, kas laikoma labai nepaprastu įvykiu. Kartu su amerikiečiais stovi Kinijos premjeras Chou En Lajus ir kiti pareigūnai, kurie veda pasitarimus su 13 amerikiečių. Tai pirmas atvejis komunistinės Kinijos istorijoje, kad būtų spausdinamos Amerikos pareigūnų nuotraukos.

Manoma, kad iš vyriausybės laikraščio tos fotografijos bus paimitos kitų Kinijos laikraščių. Pirmą kartą Kinijos žmonės pamatys savo vadus kartu su Amerikos pareigūnais. Amerika jau seniai kinų spaudoje yra aštriai puolama. Miestuose visur pilna plakatų prieš Ameriką. Kinijos gyventojai iš oficialių laikraščių pamatys, kad vyksta politikos pasikeitimai Amerikos atžvilgiu. Spauda pranešė, kad Kissingeris atvyko paruošti prezidento Nixono vizito Kinijoje.

Ragina skubiai gelbėti jūras

WASHINGTONAS. — Garsus prancūzas vandenynų tyrinėtojas Jacques Yves Cousteau pareiškė JAV senato pakomitečio apklausinėjimuose, kad pasaulio vandenynai yra taip greitai teršiami, jog už 50 metų jie gali būti visi nebegyvi. Cousteau siūlė gelbėti vandenynus tarptautinėmis pastangomis, įjungiant į jas didžiulias pramonės galybes, kurios daugiausia ir teršia pasaulio jūras.

Cousteau nurodė į sovietų valdžios prarastus tyrinėjimus, kurie parodė, kad virš 800 jūros gyvūnų jau išnyko tarp 1900 ir 1960 metų. Įvairūs nuodai, kurie bebūtų paleisti, anksčiau ar vėliau atsidaduria jūrose ar vandenynuose. Laiko jau daug nėra, laukti negalima, reikia skubiai gelbėti žemės vandenynus, pareiškė Cousteau.

Kartu teisingumo sekretorius Mitchell pasiuntė laiską teisininkų draugijai, pranešdamas, kad ateityje prezidentas nebesikreips į draugiją, prašydamas bendradarbiavimo parenkant kandidatus, nes draugija nemoka laikyti paslapčių. Laiške nurodoma, kokią žalą draugija daro savo kolegoms, kada jų pavardės linknuojamos spaudoje, svarstant, kodėl vienas ar kitas kandidatas buvo atmetas.

Prezidento parinkti kandidatai į Aukščiausiąją Teismą abu yra laikomi nuosaikiais konservatoriais teisinėje srityje. Lewis Powell ir William Rehnquist yra dešinieji, turėję pakeisti Aukščiausiosios Teismo liberalinį veidą. Iš žinomų liberalų, likusių iš teisėjo Earl Warren teismo, yra William Douglas, William Brennan ir negras teisėjas Thurgood Marshall. Kiti du: Potter Stewart ir Byron White yra laikomi centro pozicijų atstovais. Dešinieji abu buvo paskirti į teismą prezidento Nixono: Warren Burger ir Harry Blackmun. Jei senatas patvirtins dabar siūlomus Nixono kandidatus, Aukščiausiamie Teisme dešiniųjų pažiūrų teisėjų bus dauguma.

Prezidentas ragino senatą greit patvirtinti siūlomus kandidatus, kurie prezidento manymu, bus tikri konstitucijos sargai.

Sovietų satelitai naikina viens kitą

LONDONAS. — Britanijoje leidžiamas metraštis "Jane's All the Worlds Aircraft" skelbia, kad sovietai su savo Cosmos satelitais jau trys metai atlieka satelitų sunaikinimo bandymus. Šiais metais Cosmos 397 sunaikino erdvėje Cosmos 394 ir kovo mėn. Cosmos 400 buvo sunaikintas Cosmos 404. Sovietai jau išdirbo erdvės satelito pasivijimo ir sunaikinimo techniką.

Metraštis tvirtina, kad dauguma Cosmos satelitų yra skirti žvalgybai. Kiti išbando erdvės bombų techniką, kurioje branduoliniai užtaisai gali iš erdvės būti nuleisti į bet kurią žemės vietą. Leidinyje sakoma, kad Amerika turi erdvės satelitą, kurie skrieja tuo pačiu greičiu, kaip žemė sukasi, todėl jie kaba virš tų pačių pozicijų. Vienas Amerikos satelitai turis fantastinę 11-kos tonų žvalgybos kamerą, kuri seka sovietų ir kinų raketų iššovimus. Nenuostabu, kad Amerikos gynybos sekretorius taip smulkiai žino apie sovietų raketų tipus ir jų išdėstymą, sakko britų leidinys.

1971 m. rugsėjo 21 d. Lietuvos Pasiuntinybė lankė apie 40 YWCA organizacijos narių.

Trumpai prisimenant buvusį Lietuvos karininką Antaną Juozapavičių

Kai dabar neseniai, spalio 17, Clevelande šv. Jurgio parapijos bažnyčioje įvyko karininko A. Juozapavičiaus vardo šaulių kuopos vėliavos pašventinimo iškilmės, tai tokia proga man gražiai prisimenamas pats Antanas Juozapavičius, su kuriuo teko atsitiktinai turėti trumpą pažintį. Šios iškilmės Clevelande paliko mūsų žmonėse labai gražų įspūdį, nes teko pamatyti į jais atvykusius šaulių kuopų atstovus iš Chicago, Detroito, Cicerio, Toronto ir kitų vietovių šaulių Sąjungos Tremtyje narius.

Trumpai čia pasakysiu vieną kitą žodį apie buvusį karininką Antaną Juozapavičių, su kuriuo teko susipažinti maždaug prieš 55 metus (1915 metų pabaigoje ar 1916 metų pradžioje). Tada įvyko Maskvoje. Tada į lietuvių studentų surengtą pobūvį buvo atvykę ir šiaip jauni lietuviai inteligentai, nes tame pobūvyje buvo svarstomi lietuvių išlaisvinimo pagrindai. Ir štai, taip sakant pripuolamai, teko tada susipažinti su Antanu Juozapavičium, kuris pasisakė studijuojas Maskvos karo mokykloje. Pasikalbėjus su juo ketelį

minučių teko man įsitikinti, kad jam labai rūpi įvairūs lietuvių stiprinimo reikalai Lietuvoje. Tada jis pasisakė, kad gali dar kalbėti latviškai ir vokiškai, o karo mokykloje mokosi todėl, kad ateityje galėtų įsigyti aukštesnį karininko laipsnį. Žvilgtelėjęs į mane jis paklausė, ar aš esu su juo vienmetis, bet po trumpo paaiškinimo pasirodė, kad jis yra jaunesnis už mane beveik 5 metais. Jis buvo gimęs Biržų apskr., 1894 m. vasario 13 dieną, taigi tada jam buvo 22 metai amžiaus.

Nors vėliau neteko man su juo susitikti, bet 1918 metų pabaigoje buvau sužinojęs, kad jis yra tapęs savanoriu naujoje Lietuvos kariuomenėje, ir kadangi jau buvo įgijęs tam tikrą aukštesnį karininko laipsnį, tad galėjo gerai vadovauti susidariusiam lietuvių kariuomenės pulkui. Tais laikais nelengva buvo surasti tokius asmenis, kurie mokėtų vadovauti susidariusiems lietuvių savanorių pulkams.

Ir štai 1919 metais vasario 13 dieną teko sužinoti labai liūdningą žinią, kad karininkas Antanas Juozapavičius jau yra žuvęs ko-

Dailininkas A. Rūkštelė su žmona jo paties pieštų paveikslų parodoje, Jaunimo Centre, Chicagoje, kuri yra surengta jam minint 65 metų amžiaus sukaktį.

Nuotrauka V. Noreikos

vose su rusais balševikais Alytaus mieste. Toji vasario 13 diena buvo jojo gimtadienio diena, taigi turėjo jis tik 25 metus amžiaus. Jojo atminimui yra pavadinta šaulių Sąjungos Tremtyje kuopa Clevelande.

A. Kelmulis

VINCAS ŽEMAITIS

Metinių sukaktyje įamžinkime S. Kudirką

Sekmadienį, spalio 17 d. Jaunimo namuose, 203 kmb., vyko istorikės prof. Vandos Sruogienės paskaita paryškinta skaidrėmis apie Lietuvos kunigaikščių Radvilų giminę nuo pirmųjų istorinių Lietuvos amžių iki šių dienų. Paskaita buvo gerai paruošta ir prelegentė pateikė ryšium su Radvilų gimine dramatišką Lietuvos istorijos vaizdą ir tą didžiulį vaidmenį, kurį paskirti - žymūs tos Radvilų giminės atstovai sulaušė kovoje už Lietuvos valstybės savarankiškumą ir patvarumą.

Užbaigai buvo atpasakota iš plokštelių, Balio Sruogos žodžiais, pasipiršimas karaliaus žigimanto Antrojo Barborai Radvilaitė, kuri vėliau tapo jo žmona ir Lenkijos bei Lietuvos karaliene. Čikagos Liet. Moterų Draugija, suruošusi šią paskaitą, baigė ją šeimynine kavute.

Po to, laiptais žemyn nusileidus, teko staiga atsirasti visai kitam, pasakiškai natūralių Lietuvos krašto vaizdų, pasaulyje. Tai tik vakar atidarytoje dailininko A. Rūkštelės dailės parodoje. Apie kiekvieną, jo gilų įsijautimą ir pasišventimą išbaigtą paveikslą, daug liaupsės žodžių galima būtų pasakyti, bet dėl vietos stokos užteks vienu sakiniu išreikšti. Kiekvienas, kas prisimena Lietuvą, pripažins, kad jis čia staiga atsirado jaunystės svajingam Lietuvis gamtos subtiliam grožyje, su jos ramybe dvilinkiais rūgapiūtės, ežerų, šilų, upelių viensėdžių vaizdais. Ypatingai jaunimas, negalintis savo tėvų žemės pamatyti, turėtų šią dailės parodą atlankyti ir nors čia pro mažą atskleisto uždangalo plyšėlį pasigėrėti gražiąja Lietuva.

Bet vienas paveikslas, tarp šių ramių, saulėtų vaizdų, sudrebins kiekvieną žiūrovą iki širdies gelmių, — tai scena ant Vigilant laivo. Simas Kudirka žiaurais rusišką mongolų nagaugose, šaukiasi pagalbos iš laivojo pasaulio... Bet veltui. Tai balsas tyruose šaukiančio į laisvę ant J. A. V. denio, po Amerikos skelbiančia laisvę vėliava!!! Tai visą laisvąjį pasaulį įspėjanti scena, parodanti kas gali į ją ištikti.

Tuoju bus jau metai, kai tai įvyko; mes šimtais telegramų, laišku, susirinkimų protestavim ir demonstravimu... Nežiūrint, štai, Simas Kudirka gegužės mėnesį Vilniuje, pagal Maskvos įsakymą, buvo nubasas be jokio pagrindo 10 metų sunkių darbų kalėjimu. Mes skaitėme jo tiesiog didvyrio tiesos žodžius pasakytus teisme savo kalboje Maskvos komunistinio

režimo satrapams. Šio pasaulinio masto tragedija įvyko čia J. A. V. teritorijoje, po jos vėliava.

Šio įvykio metinių proga tikty mums šį Lietuvos laisvės didvyrį tinkamai pagerbti: taip vykusiai drobėje dailininko A. Rūkštelės atvaizduotą Simo Kudirkos (Vigilant laive), įreminimą paveikslą įteikti J. A. V. Kongresui drauge su jo svarbesniais pareiškimais laive ir teisumo salėje. Toks paveikslas, pakabintas Kongreso Rūmų aikšnioje vietoje, kiekvienam praeiviui primintų: 1) ką reikšia laisvam pasauliui perdėta su komunizmu bendrystė ir 2) pasekmės apsilenkimo su J. A. V. laisvę garantuojančiais įstatymais. Įteikti tokį paveikslą tikty geriausiai ALTO vadovybei. Ji turėtų kreiptis į plačią visuomenę dėl finansinės paramos paveikslui iš dailininko A. Rūkštelės nupirkti ir visą įteikimą įvykdyti. Sutelkimui tam reikalingi lėšų, tikty paveikslą spalvotai fotografuoti su bylos duomenimis išleisti anglų kalba platinimui tarp aukotojų.

Suvalkiečiai dirba, šoka ir linksminasi

Lietuvių suvalkiečių draugija pilna savo energija, vadovaujant pirmininkui Leonui Vasileviui su visa penkių asmenų šeima, įsijungė į vasaros rengimų skaičių, todėl suvalkiečiai šiemet turėjo net keturis piknikus. Turėta ir gera rengimų komisija, kaip K. Ulevičius, J. Jonikas ir A. Condux.

Jų susirinkimas įvyko Hollywoodo salėje. Tai buvo poatosoginis. Taip į vietiniais veikėjais vadina. Atidarė pirm. L. Vasilevas ir nusiskundė trijų narių mirtimi: P. Vilimo, M. Langienės ir Agn. Bacevičienės, kurie buvo pagerbti.

Protokolą perskaitė sekr. Eugenija Strungienė. Draugija jau veikia 33 metai. Ta proga, viena iš steigėjų, Ona Svirnickienė, kasmet atneša gėlių ir dovanų. Ji pasidžiaugė dr. jos veikla, linkėdama dar ilgai pasidaruoti jos gerovei. Rengimų komisijos vardu pranešimą padarė K. Ulevičius. Jis perskaitė visų vasaros rengimų pajamas bei išlaidas. Pasirodė, kad ir lietingam orui pasitaikius, turėta gražaus pelno. Apie tai kalbėjo ir kiti komisijos nariai bei dalyviai. Buvo padėkota visiems už atliktus darbus ir atvežtas dovanas laimingiems rengimų dalyviams. Atrodo, kad suvalkiečiai gerai pasilinksmino, pasivažiavo bei pasižaidė keturiuose gegužinėse!

Pasisakė už laizbas

"Chicago Today" paskelbus anketą, ar vertėtų Illinois valstijoje legalizuoti įvairias laizbas, dauguma skaitytojų pasisakė už jas. Tik 30 skaitytojų pasisakė prieš laizbas.

Laiškuose nurodoma, kad laizbos vistiek vyks, ar jos bus legalizuotos ar ne. Tik dabar iš laizbų didžiausius pelnus gauna gengsteriai ir kriminalistai. Legalizavus laizbas, tas pelnas eitų valstijos įždan ir būtų galima sumažinti gyventojų mokamus nuosavybių ir kitus mokesčius.

giau dovanų iš narių, todėl 33 metų Lietuvių Suvalkiečių Draugijos sukaktuvės buvo tinkamai paminėtos ir atšvestos.

A. Gintneris

— Mirus buvusiam sekretoriui Dean Acheson, Lietuvos Atstovas, J. Kajeckas pasirašė užduotą knygą 1971.X.13 d. Valstybės Departamente. 1971.X.15 d. Lietuvos Atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvavo pamaldose už vėlonį Dean Acheson, kurios buvo atlaikytos Washingtono Katedroje.

— Lietuvos Atstovas ir p. O. Kajeckienė 1971 m. spalio mėn. 8, 9, ir 11 d. dalyvavo priėmimuose, kuriuos rengė Kinijos ambasadorius ir ponas James C. H. Shen, Ugandos ambasadorius ir ponas Ramathan bei Panamos ambasadorius ir ponas de la Ossa atitinkamai jų kraštų tautinių švenčių proga.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARSO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪTOJIS

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5% on investment account 6% mokama dviejų metų certifikatams, mažiau - \$5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį: 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antradienį ir penktadienį: 9:00 ryto — 5:00 vak.; Seštadienį: 9:00 ryto — 12:00 dienos; Trečiadienį uždaroma.

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

Šokiams gros George Joniko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.

Pradžia 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitoms dienoms nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

ŠVENTĖMS PAKETAI - DOVANOS I SSSR

SENĖ PATIKIMA FIRMA

TARNAUJA IR TOLIAU SAVO NUOLAT AUGANČIAI KLIENTŲRAI
40 METŲ EGZISTENCIJOS TRADICIJOSE

Jei Jūs esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už palaikymą.

Jei nesate, mes kviečiame išbandyti mūsų patarnavimą ir Jūs būsite mūsų dėkingi.

Tos pačios dienos eiga Paštu gautiems paketams

Dėl naujausių katalogų ir paskutinių nuostatų kreipkitės į:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA. 19106

Phone (215) 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10001

Tarpe 27 ir 28-tos gatvių. Požemio traukiniai — BMT, EE arba RR.

Autobusai — 1, 2, 5 ir 15.

TEL. (212) 725-2449

arba į bet kurią mūsų atstovybę bei skyrių:

PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Street
WA 5-8878

BALTIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

SOUTH BOSTON, MASS. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, ILL. 60632
4102 Archer Ave.
254-4144

B R A N C H:

CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Ave.
BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO 44119
787 East 185th Street
486-1836

DETROIT, MICH. 48210
6450 Michigan Avenue
TA 5-7560

ELIZABETH, N. J. 07201
956A Elizabeth Avenue
354-7608

HAMTRAMCK, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
365-6350

KANSAS CITY, KANSAS 66102
18 So. Bethany
AT 1-1757

MIAMI, FLA. 33138
6405 Biscayne Blvd.
FR 9-8712

MINNEAPOLIS, MINN. 55418
2422 Central Ave. N. E.
Tel.: (612) 788-2545

NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Ave.
224-0829

NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
OR 4-3930

OMAHA, NEBR. 68107
5524 S. 32nd St.
731-8577

PITTSBURGH, PA. 15222
346 Third Ave.
GR 1-3712

LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
382-1568

SAN FRANCISCO, CALIF. 94122
1236 — 9th Avenue
LO 4-7981

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison Street
798-3347

PARMA, OHIO 44134
5432 State Road
749-3033

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Ave.
BA 5-5923

VINELAND, N. J. 08360
Parish Hall
West Landis Ave.
(609) 691-8423

SEATTLE, WASH. 98103
1512 N. 39th St.
ME 3-1853

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Ave.
257-2113

HARTFORD, CONN. 06103
11 Charter Oak Ave.
249-6255

Globe Parcel Service, Inc. yra įgaliota Podarogifis, Inc. priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos prekėms: automobiliams, šaldytuvams, televizijoms, motociklams, drabužiams ir t. t.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Kultūros bare

New Yorko lietuvių naujokas nors nėra skaitlingas, bet kultūriniai pajėgus. Tiesa, dalyvaujančių kultūrinėse pramogose nėra didelis skaičius. Atsilanko į įvairius susirinkimus, koncertus, parodas tarp 300—1,000. Tai nedaug, galėtų būti bent tris kartus daugiau.

Štai buvo suruoštos šio rudens sezono jau kelios lietuvių dailininkų kūrinių parodos. Surinktomis žiniomis, jas aplankė vos šimtas kitas. Bet prieš kelis metus New Yorko lietuvių dailininkų parodos buvo didelės retenybės ir daug mažiau sutraukdavo žiūrovų. Šiais gi metais tokių lietuvių parodų jau buvo kelios ir kiekviena jų susilaukė susidomėjusių menu tautiečių šimtą kitą. Buvo ir kas nusipirko kai kuriuos meno kūrinius savo butams padabinti. Reikia manyti, jog ateityje dailininkai savo parodas galės ruošti dažniau ir lankytojų bus daugiau.

L. Bendruomenės paminėjimas

Lietuvių Bendruomenės 20-ties metų paminėjimas buvo rūpestingai ir turiningai paruoštas. Paminėjimo išvakarėse buvo atidaryta dailininko J. Bagdono paroda, skirta Lietuvos partizanams paminėti. Į jos atidarymą atsilankė gal šimtas svečių.

Patsai paminėjimas susilaukė svečių ir iš kitur. Iš Clevelando

atvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko pavaduotojas Dr. Brazaitis, iš Chicago JAV Lietuvių Bendruomenės pirm. V. Volertas. Atsilankė ir buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacinio komiteto pirmininkas prel. J. Balkūnas, Vlko pirmininką pavaduojąs J. Audėnas ir kiti. Visi jie tarė sveikinimo ir linkėjimo žodžius. Ilgesnį ir įdomesnį pranešimą padarė Vyčių veikėjas Lietuvos atsiminimų radijo vedėjas prof. J. Stukas.

Paminėjimas susidėjo iš trijų dalių: sveikinimų, paskaitų ir pranešimų, bažnyčiose pamaldų ir koncertinės dalies. Įdomu, kad, anot pranešimų, mažiausiai atsilankė į koncertą. Jaunimą nei šokiai nesuviliojo. Sako, prisirinko mažiau šimto.

Bet kaip ten bebūtų, pats Lietuvių Bendruomenės 20-ties metų paminėjimas praėjo gražiai, turiningai. Priekaištavimų nebuvo. Tai šios apygardos L. B. pirmininko A. Vakselio nuopelnas. Jis šiais metais buvo ir New Yorko Altos valdybos pirmininkas.

New Yorko Alta

Spalio 15 d. įvyko Altos apyskaitinis jį sudarančių atstovų posėdis. Į posėdį galėjo ateiti žymiai daugiau atstovų, nes New Yorko veikla per 30 įvairių lietuvių sambūrių, kurie teisėtai gali atsiųsti savo atstovus. Visos organizacijos buvo pakvie-

stos prisijusti atstovus. Deja, posėdyje dalyvavo tik 24. Na, ir būdinga naujiena — atsilankė keturi akademinių skautų atstovai. Iki šiol jie Altos veikimu nesidomėjo. Dabar pasiryžę yra į Altos valdybos posėdžius siųsti savo stebėtoją. Mat, skautai laikosi nuosalyje nuo politinės grupės kartu su kitų kultūros sambūrių atstovais.

Apskaitą pranešė išdininkas Ignas Gasiliūnas. Išdo globėjas Diržys pareiškė, kad apyskaita sudaryta dokumentuotai, teisinga ir tvirtintina. Susirinkusieji apyskaitą vienu balsu patvirtino. Tiesa, tiek pajamos, tiek išlaidos palyginamai nedidelės, turint galvoj New Yorko lietuvių finansinį pajėgumą. Šiuo metu viso kasoje esama \$218. Iš gautų pajamų buvo išsiųsta Altos centrui \$1,500. Šiuo požiūriu New Yorkas yra atsilikęs, Bostonas ir net Waterbury daugiau surenka aukų ir daugiau jų pasiunčia centrui.

Šiai naujai kadencijai pirminkaus A. Oslapas, o sekretoriaus Steponis. Pirmininko pavaduotojai — St. Bredis ir Ažuolas. Išdo globėjai — J. Bagdonas ir J. Gaidys.

Trumputį bendrą pranešimą padarė buvęs pirmininkas A. Vakselis. Trumpai kalbėjo Amerka, Ažuolas, Nemickas, Ramėnas, Vitenis, Spūdienė ir kiti.

Mažoji dainų šventė

Lapkričio 21 d. Elizabeth, N. J., įvyks Rytų Atlanto pakran-

Respublikonų partija buvo suruošusi tautinių grupių banketą Chicagoje. Pagrindinę kalbą pasakė iš Washingtono atskridęs respublikonų partijos centro komiteto pirmininkas senatorius Robert Dole. Kartu su senatorium nusifotografavo Alto pirmininkas Dr. Kazys Bobelis (dešinėje) ir Chicago lietuvių respublikonų pirmininkas Kazys Oksas. Foto Vlado Noreikos

čių lietuvių įvairių chorų Mažoji Lietuvių Dainų šventė.

Toje šventėje dalyvauja veik visi New Yorko veikiantieji lietuvių chorai. Taip pat ir Naujosios Anglijos chorai, kurių daugumą sudaro bažnytiniai.

Šventės vadovais bus A. Aleksis, M. Cibas, L. Kaulinis, A. Kachanauskas, V. Mamaitis, Stan-

kūnas ir J. Stukas. Turėjo būti ir M. Liuberskis. Deja, jis šiomis dienomis mirė. Lietuviai jo asmenyje neteko didelio dainų mėgėjo, gero chorų organizatoriaus ir vedėjo. Jau Lietuvoje jis garsėjo savo nuopelnais — dainos srityje. Tą darbo sritį neapleido ir įsikūręs New Yorke. J. Vlks

VISKAS KEIČIASI...

Neretai Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje teiraujamasi, ar priimami muziejū senos lovos, seni baldai. Pasieliravus, kuo, pavyzdžiui, lova ar kitas siūlomas daiktas ypatingas, atsakoma, kad senos lovos koja nulaužta. Deja, nuo tokių "kultūros" okupantų, padėkojus atsisakoma.

Bet štai praėjusią savaitę buvo pasiūlytas "aishaksas". Be siaiškinant, kuo jis ypatingas, jeigu muziejui siūlomas, savininkas papasakojo vartojamų ledų ir ledo bei ledaunių "aishakų" istoriją.

Esą, senovėje, kol nebuvo vadinamų "refrigeratorių", romėnai ir graikai turėjo specialiai įrengtas ledaunes ledams vasarai išlaikyti, kad būtų kuo šaldyti maisto produktų atsargas ir gausiai vartotus "tauriuosius" gerimus. Tiems tikslams romėnai net sniegą iš tolimų kalnų atsigabendavę. Iki XX amžiaus pradžios tokios ledaunės buvo žinomos ir Europoje, nes europiečiai, kaip ir romėnai, šiltam metų laikotarpiui naudodavo ledą, kurio prisiveždavo iš apylinkės ežerų ir upių. Beveik iki XIX amžiaus pabaigos Anglijoje buvo prekiaujama ledu, pateikiant jį pirmiausia žuvų prekybai, cukrainėms, turtuolių namams. Ledaunės buvo romėnų pavyzdžio. Anglų ledo pareikalavimas buvo išvystęs tarptautinio masto prekybą ledu.

Nuo 1823 m. Anglijon ledas buvo importuotas iš Norvegijos. Amerikiečiai didelio masto prekybą ledu pradėjo 1805 metais, pirmiausia parūpinami ledą saviesiems didmiesčiams, o paskui eksportuodavo Azijon ir Europon. To biznio iniciatorius buvo pirklys pavarde Tudor, kuriam teko patirti nemažą rūpesčių, nes kėmės ir nuostolių. Pagaliau jam pavyko užmegzti ryšius ir gauti pastovius, dideliais kiekiais ledo užsakymus iš Turkijos, Kalkutos, Madraso, Bom-

pėdu gylio rėžiai. Taip lygiais kvadratais suraizius ir gabalus, specialiais pūklais baigdavo piaustyti ledą kiaurai iki vandens paviršiaus. Paskui tam tikrom kartim gabalus išskirdavo ir išskeldavo. Taip supiaustytas ledas buvo sukraunamas upių ir ežerų pakrantėse įrengtuose rūsiuose, iš kur jau būdavo imamas transportavimui į miestus ir eksportui.

Šiandie, kai kiekvienas gyventojas jau turi šaldytuvą, kuriame jau be jokio vargo galima užšaldyti ir ilgesnį laiką laikyti šviežių mėsą, žuvį ir kitus greitai gendančius produktus, bei pasigaminti ledo "aibolams", minčtas ledo biznis, netekęs paklausos, likvidavosi. Tai ir jis — muziejui "aishakso" pasiūlytojas — iš senų laikų, kada ledas, kaip dabar pienas, prekybininkų būdavo pristatomas į namus turįs užsilikusį ledo gabalams laikyti dėžė, kuri jam nebereikalinga. Todėl ir pasiūlęs muziejui.

Kalpas Uoginius

SKAITYK PATS IR PARAGIN

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIA DOVANA
LIETUVA
GERESNE UŽ GRYNUS
PINIGUS AR BETKOKI
DALYKA
SPECIALIAUS RUBLIO
CERTIFIKATAI

Jie yra geriausia dovana. Intertrade Express Corp. sakydavo Jums anksčiau, o dabar tai patvirtina Jūsų giminės —

Su Jais Jūsų giminės gali gauti ką tik jie nori už daili reguliarios kainos. Yra tas pat kaip įeiti į krautuve su 100 dol. ir nupirkti ten prekių už 200 ar 300 dol. netgi daugiau.

Pilnai garantuoti ir apdrausti. Tik INTERTRADE EXPRESS CORP. duoda Jums geriausią patarimą. Certifikatai yra pristatomi į Jūsų giminių namus per apie 3 savaites. Specialaus Rublio kaina yra \$2.13. Jokiu primokėjimu nėra. Jūs galite siųsti bet kokią sumą.

Reikalaukite mūsų veltui siunčiamų iliustruotų katalogų.

UŽSAKYKITE DABAR

UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE
EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

Fifth Floor

New York, N. Y. 10010

Tel. 982-1530

SVARBU DEL AUTOMOBILIŲ

Tik trumpam laikotarpiui

Moskvitch 412 IE — \$2995.00

Zaporozhets ZAZ 966 \$1895.00

Yra tik labai ribotas kiekis. Todėl paskubėkite. Užsakykite dabar.

Svarbu dėl apmarty.

Reikalaukite mūsų specialių biuletenių.

BIG SAVINGS NEWS

Now earn interest from date of deposit to date of withdrawal on regular passbook accounts - including withdrawals made before the end of the quarter.

AND ...

At Standard Federal an interest check mailed every month on certificate accounts or, if you choose, you can leave the interest in your certificate account for withdrawal later.

INTEREST COMPOUNDED DAILY ON ALL ACCOUNTS

We pay highest rates permitted by law.
SAVINGS INSURED TO \$20,000.00

ASSETS OVER
\$160,000,000
RESERVES OVER
\$14,500,000

STANDARD
FEDERAL

SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO • CHICAGO, ILLINOIS 60632 • 847-1140
OFFICE HOURS • Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus Jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Darbininkai iš vieno "rojaus" bėga į kitą

Kad buvusiems ūkininkams, mokytojams, įvairių įstaigų tarnautojams, amatininkams ir profesionalams "tarybinėje" Lietuvoje sunku gyventi — niekam ne paslaptis. Niekas tuo ir nesistebi. Jie prisimena tuos laikus, kai šį tą turėjo ir jiems labai gerai žinoma dabartis, kai jie "viską turi". Okupantas ir jo parinkti kvilvingai juos vadino ir tebevadina buožėmis, kapitalistais, imperialistų tarnais ir net išnaudotojais, nors daugelis vertėsi grynai savo rankų darbu ir prakaitu.

Lietuvos ūkininkams atimta žemė, namai, galvijai ir visos turtos santaupos, kad visą laiką "skriaustam darbininkui" būtų kiek lengviau gyventi. "Socializmas" ir net "komunizmas" buvo įvedamas ne tik tai pačioje Rusijoje, bet ir okupuotoje Lietuvoje, kad būtų pagerintas ilgus metus "skriaustų darbininkų" gyvenimas. Krašte buvo sudaryta "darbininkų" valdžia, "darbininkams" suteiktos didelės privilegijos, jie pastatyti įmonių ir dirbtuvių priešakin ir įvesti įstatymai, apsaugojantieji darbininkų teises. Tuo pačiu metu apsitverta "geležine uždanga", kad tas darbininkas neišvažiuotų į užsienį ir nepapasakotų, kaip "gerai" "komunistinėje santvarkoje" jis gyvena. Rusijoje ir rusų okupuotose kraštuose darbininkams įvestas "rojus", iš kurio jie niekad neturėtų bėgti.

Bet tie neklaužados darbininkai nesinaudoja jiems suteiktomis privilegijomis, nesitenkina jiems įvesto "rojaus" gėrybėmis ir romumu. "Komunistinėse" dirbtuvėse jie pradėjo tingėti, gaminti broką, stoviniuoti ir valandų valandas šnekėti. Kas blogiausia, jie pradėjo bėgioti iš vienos dirbtuvės į kitą. Jie nesitenkina jiems mokama alga, lengvu darbu ir švelnia komunistine muzika, bet bėga į kitas dirbtuves, kur tikisi daugiau uždirbti.

Ypatingai sustiprėjo tinginiavimas ir pašnekesiai po Maskvoje buvusio komunistų partijos kongreso. Tuoju visas dirbtuves pasiekė įsakymus sparčiau dirbti, skubėti, lenktyniauti. Palenktyniautus juk norisi ir pailsėti. Negalima juk visą laiką be atodūso kirsti. Pats lengviausias darbas pasunkėja, kai reikia skubėti ir dar daboti, kad nepasidarytų broko. Laimėjus lenktynes, bėgančių darbininkų skaičius padidėdavo. Susidarė įspūdis, kad "tarybinėje" Lietuvoje darbininkų trūko. Darbo buvo daug, bet nebuvo kam dirbti. Į laukus atve-

ALGIRDAS GUSTAITIS

LIETUVOS SIENŲ KLAUSIMU

Prašo, kad paaiškinčiau, ar Lietuvos Tyrimo Instituto pasirinkto teisingus kriterijus lietuvių etnografinėms sienom nustatyti

(Tęsinys)

Jei Alg. Budreckis nėra mažos Lietuvos šalininkas — kviečiu talkon

Atrodo, gerb. A. B. nepatiko, kad jį pavadinau siekiančiu mažos Lietuvos. Rašo: "Anaip! Mielas Algirdai". Jei taip, gal sutarsime bendram veikimui? Pasisakius per spaudą, mielai laukčiau asmeniškai bendravimo. Kas kita esą V. Rastenis, kuris "Akiračiuose" pasisakęs už dabartinės Lietuvos sienas, pacitavo taip: "Tegu tik pavyksta Lietuvai išlaikyti šikabinus ir dabartinės LTSR sienas. Tai būtų laimėjimas".

Klaidingai A. B. rašo, esu išsikrėpęs visus straipsnius Lietuvos sienų klausimu. Pirma, visos spaudos negaunu, antra, yra taip prastai parašytų, stačiai nurašytų pro šalį, kad net neverta kurti demesio. "Akiračių" negau-

nu. Girdėjau, kažkada jie rašė apie mane, nežinau kokia proga. Pažįstu vieną asmenį, gaudantį "A.", bet visus pas juos buvusius "Akiračius" jau buvo išmetę.

Kodėl Alg. Budreckis blogai rašo apie mūsų diplomatus?

Siekti mažos Lietuvos, manau, yra neteisinga ir žalinga lietuvių tautai, ypač kiek toliau žvelgiant į ateitį. Manau, plačiau galvojantieji lietuviai diplomatai to nenori, bet A. B. rašo:

"Iš veiksnių, tai, tur būt, bent oficialiai didžiausi minimalistai bus mūsų diplomatai..."

Kalbėjau si su vienu mūsų diplomatu. Bent man visi pritarė siekti teisingesnės ribos būsimo Lietuvos. Kiek laikas ir pasikalbėjimo sąlygos leido, stengiausi jiems nusakyti savo

ti traktoriai ir didelės akėčios turėjo palengvinti laukų darbininkams sunkų darbą, bet visa bėda, kad nebuvo kam traktoriaus užvesti ir akėčių traukti.

Valdžia baudė tinginius, plepius ir pravaikštinėtojus, bet bausmėmis problemos neišspręsi. Bandyta į darbotvieses siųsti psichologus, kad išaiškintų bėgimo priežastis, bet ir šios priemonės klausimo neišsprendė. Paaiškėjo, kad tuo tarpu nėra šiam klausimui tirti paruoštų psichologų. Kol juos paruoš, apmokys ir reikalui pritaikys, praeis daug laiko. Pagaliau, šio reikalo ėmėsi spręsti Ignas Žeberskis, Vilniaus universiteto politinės ekonomijos katedros docentas. Jis aptarė iki šio meto vartotas priemones darbininkams laikyti prie darbo ir priėjo šitokios išvados:

"Jeigu iš tikro trūksta darbininkų (daug kur mūsų respublikoje yra tik sąlyginis darbo jėgos trūkumas, nes dėl blogo darbo organizavimo bei darbo drausmės darbininkai dalį darbo laiko prastovi), tai šios kategorijos "darbininkai" vargu ar išgelbės padėti, nes, praėjus mėnesiui kitam, patys išsena arba jų paslaugų tenka atsisakyti". (Tiesa, 1971 m. spalio 16 d., 2 psl.).

Patys komunistai, atlikę galias "moksliškas" studijas, priėjo išvados, kad didelė darbininkų dalis nepatenkinta jiems įvestu "rojomu". Iš vieno "rojaus" sodo jie bėga į kitą. Jie ieško obuolių ir daugiau rublių. Jie bėga į dirbtuvių, nes negali patenkinti savo lėvų, kurios parneštais rubliais nieko lemtesnio negali nupirkti.

Rusijoje, Lietuvoje ir kituose kraštuose jau seniai išduoti įvairūs išnaudotojai ir įvesta "komunistinė" santvarka, bet per 54 metus privilegijas davęs "darbininkas" negali tinkamai pavalgyti, apsirengti ir šeimos išmaitinti. Docentui Žeberskiui neįmanoma mintis, šios nelaimės didžiausiu kaltininku yra okupanto primesta baisaus išnaudojimo santvarka.

požirdį Lietuvos ribų klausimu, ir nei vienas man neprieštaravo. Priešingai, pritarė, ragino tęsti reikšmingą darbą.

Lietuvos Tyrimo Instituto sienos vietomis viršina mano siūlomas

Mano reikalai dar nėra tokie blogi. Skaitome:

"Kita vertus, Lietuvos tyrimo instituto siūlomas sienos net kai kur pralenkia A. Gustaitį. Juk šiaurės rytuose gustaitinis žemėlapis pasitumia iki Drisos, ogi Instituto žemėlapis dar apima beveik visą Dysnos apskritį". ("N." 222).

O sekančiame nr. rašo, kad "yra tokių mokslininkų, kurie galėtų laikyti ir A. Gustaitį minimalistu".

Jei šitaip, tai man neverta nusiminti. Toliau jį jau prašau net pro nykštį, kalbėdamas apie tuos Lietuvos ribas ties Uralu. Nereikia taip slidinėti, mielas Algirdai Budrecki! Tuo niekas nepatiks, o skaitytojai susidarys nerimą nuomonę apie tokių prielaidų autorių.

Etnografinė Lietuva nėra šios dienos gyva Lietuva

Man atrodo, tai aišku be įrodinėjimų. Betgi A. Budreckis dėsto: "Šiais laikais, kai kalbame apie etnografinę Lietuvą, tai reikia kalbėti apie gyvą — pabrėžiu gyvą etninį plotą". ("N." nr. 223).

Negi reikės pradėti aiškinti, kad etnografija yra mokslas apie tautų kultūrą, jos kultūrinės bei kitokias savybes. Lietuvių tautos etnografinės ribos nesibaigia tenai, kur šiandien yra lietuvių administruojama (rusų priežiūroje), ar kur lietuviškai kalbama, jei tie plotai būtų už lietuvių administruojamų plotų. Trumpai — lietuvių tautos etnografinės ribos šiandien yra už dabartinių sovietinės Lietuvos ribų. Betgi dar kartą kartojau: savo žemėlapiu aš nesiekiu pavaizduoti etnografinio lietuvių tautos ploto.

Tame rašinyje A. B. kviečia paaiškinti tiek daug dalykų, kad atsakymo raštu neįmanoma. Lai atvyksta pas mane, viską paaiškinsiu.

Artėdamas prie pabaigos, atrodo, rašo tarsi Lietuvos Tyrimo Instituto vardu:

"Kritikas A. Gustaitis kimba į smulkmenas, o nesvarsto klausimo, ar Lietuvos Tyrimo Instituto pasirinkto tikslingus kriterijus lietuvių etnografinėms sienom matuoti". ("N." nr. 223).

Pirmausia, aš nekimbu į smulkmenas. Bandymas įtvirtinti užrašyti svetimiesiems, juos bandant išplėsti iš lietuvių tautos istorinio lobyno — nėra smulkmena, bet labai didelis reikalas. Arba bandymas prūsus

išplėsti iš lietuvių tautos tarpo ir juos pamesti slavam ar vokiečiams, manau, taip pat nėra smulkmena lietuvių kilmės žmonių apgyventus plotus atiduoti svetimiesiems. Jei taip barstysime, dalinsime savo tautos istoriją, praeitį, žemes, tai lietuvių negerbs svetimieji, ir patys lietuviai liausis save gerbti. Toliau savo tautos nekinimai vestų tautą į pražūtį, į mirtį. Aš nenoriu, kad lietuvių tauta mirytų. Aš kovuju ir už mirusius lietuvių tautos ainius, nes jie už save kovoti negali. Ir nuo tos aiškiai pasirinktos tautinės, lietuviškos linijos nepasitrauksiu, nes manau esu teisus, nežūrint kokio asmens ar kokios skambios vardais institucijos mane pultų. Manau, dar yra lietuvių tauta, lietuviškumo principus gerbiančių lietuvių, kurie man ir ateityje padės.

Ar Lietuvos Tyrimo Instituto pasirinkto teisingus kriterijus lietuvių etnografinėms sienom matuoti?

Kaip ir į eilę kitų klausimų, tai ir į šį gali būti skirtingų požiūrių, skirtingų teorijų. Pageidaujant, trumpai suminėsiu savąjį. LT Instituto, pagal gerb. A. Budreckio paruoštą jau minėtąjį darbą, neturi pamatų. "Kario" nr. 7, 1967, 193 p. cituoja Dlogosz, jog lietuviai, prūsai ir žemaičiai esanti viena tauta pagal kalbą, religiją..., bet nuo kurio laiko, ir kada toji tautybės sąvoka pasibaigia? Tai lygiai taikytiną ir į jotvingiams.

Pastoviai vienoje vietoje šimtmečiais gyvenę mūsų tautos (plačiaja prasme) žmonės neprarado į tuos plotus teises, net jei jie būtų kiti okupuoti ar išnaikinti. Tada tos teisės turėtų atitekti jų artimiausiems giminiams lietuviams. Panašiai, kaip žmonių gyvenime.

Lietuviais ar lietuviams giminiams prūsais laikyti tik tuos, kurių plotai pora paskutinių šimtmečių svetimųjų buvo atžymėti dar turį stiprų lietuvišką charakterio, nėra tikslu, nes lyku, kad atsakymo raštu neįmanoma. Lai atvyksta pas mane, viską paaiškinsiu.

Kelias šimtmečius vokiečių okupuotos prūsų žemės, mato, dar ir dabar neturi teisėtą valdytoją. Iš tiesų jos priklauso lietuvių tautai. Nereikalausime, negausime. Pagalvokite apie tai.

Lietuvių tauta gyvena ne tik rytuose ar vakaruose. Net kai kurios tos vietovių etnografinės ribos išvestos per daug sumaižintos, žalingai lietuviams.

Kalba bei tautybė nesudaro pagrindo etnografinėms riboms išvesti, ko ne visur laikytasi.

Visas kriterijus (pasakytas po žymis) yra parengtas bijantis užgauti svetimuosius, bet visi-

kai nesiskaitant su lietuvių tautos reikalais. Labai dažnai svetimieji nei kiek nesiskaito su lietuviais, su mūsų tautos istorija. Dažnai jie akliškai meluoja. Netgi svetimiesiems pripažįstant mums teises, kai kurie lietuviai kuklinasi, nenori jų reikalauti. Ar tai nebus vienas pagrindinių netikslumų? Toliau ryškiai matyti ir iš minėtam darbe paskelbtos bibliografijos, kur visiškai nepaminėta eilė svarbių lietuvių autorių knygų, raštų.

(Pabaiga)

Blogiausiai apsirengęs Japonijos imperatorius

LONDONAS. — Imperatorius Hirohito ir visi jo pirmataklai buvo laikomi blogiausiai apsirengusiais valdovais pasaulyje dėlto, kad joks siuvenas negalėjo paliesti šventojo imperatoriaus asmens ir drabužių turėjo matuoti pasižiūrėdamas į veidrodį, jame matuodamas "saulės sūnaus" formą.

Dabar jau kitaip. Imperatoriui Hirohito naujausias rūbus siuvo žymi Europos firma Huntman iš Saville Row, kurios specialiai nuvykęs į Tokiją atstovavo bei ceremonijai lieti ir matavo jo imperatoriškąją šviesybę.

Moterys daugiau rūko

WASHINGTONAS. — Po to, kai cigarečių pokulius buvo pradėta aiškiai raidėmis skelbti perspėjimais prieš rūkymo pavojus, rūkoriai skaičiai JAV-bėse pradėjo pastebimai mažėti. Sveikatos departamentu apskaičiavimais per praėjusio 4 metų rūkoriai JAV-bėse sumažėjo 13 milijonų.

Vyrų vyresnių kaip 18 metų amžiaus, rūkančių 1955 metais buvo 55,9%, gi 1966 metais bebūvo 50,7%. Moterų tarpe tendencija pasirodė priešinga: to paties amžiaus moterų rūkoriai nuošimtis per tuos 4 metus iš 28,4% pakilo iki 32,9%. Nėgana to, moterys rūkyti pradėjo nuo dar jaunesnių metų. 1966 metais rūkančių moterų tarp 10 ir 24 metų amžiaus buvo 4 kartus daugiau kaip 1955 metais ir daugelis jų rūkyti pradėjo nuo 15 metų.

LYGIOS TEISĖS VYRAMS

HARRISBURG, Pa. — Pensilvanijos valstijos prokuroras J. Stone Creamer perspėjo kirpėjus, kad jos negali atsisakyti patarnauti ilgaplaukiams vyrams, kurie užsina į jų grožio salonus ir paprašo jiems sutaisyti plaukus, pabrėždamas, kad vyrai turi lygias teises su moterimis.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

40

Bet Ordino veiklos praktika veikia padarė, kad jis nesirūpino krikščionybės įgyvendinimu, bet savos valstybės puoselėjimu. Jis nevykdė iš popiežių ir imperatorių gautų pavedimų ir tuo nustojo bet kokių teisių į kruvinai užgrobtus ir apgaulingai laikomus Pabaltijo kraštus. Šiandien jau pasigirsta ir pačių vokiečių balsų, kurie pripažįsta, kad Ordinas neturėjęs jokių istorinių teisių į Baltijos kraštus. Iš Latvijos kilęs istorikas Manfred Hellmann veikalas "Ueber die Grundlagen und die Entstehung des Ordensstaates in Preussen"; Nachrichten der Giesener Hochschulegesellschaft, tomas 31, 1962, p. 108 — 126 pabrėžia, kad Ordino svarbiausias darbas buvęs Prūsų užėmimas ir jų kolonizavimas, bet ne tam tikslui jam buvę Prūsai pavestai...

2. Ordino garbintojai mėgsta pabrėžti, kad jis užėmęs tuščią Klaipėdos sritį ir todėl mūsų gimtinė buvusi jo teisėta nuosavybė.

Visų pirma — tvirtinimas apie mūsų gimtinės tuštumą yra nesąmonė. Mes jau pakartotinai įrodėme, kad 13 amž. viduryje Klaipėdos sritis buvo normaliai apgyventas kraštas.

Antra: — O jei ta sritis ir būtų buvusi tuščia, ar iš tokios tuštumos vokiečiai gali išvesti sau kokių nors istorinių teisių?

Zinoma, ne, nes ta sritis buvo Baltijos apimtyje, ir tik baltai turėjo teisių į šią kraštą. Vokiečiai atėjo agresoriais, kurie, vartodami ginklus, varto kruvinais kriminalistais. Kaip kriminalistas neturi jokių teisių į nužudytąjo palikimą, taip ir Ordinas negalėjo įgyti teisių į jo kardais praretintą Klaipėdos srities gyventojų palikimą.

3. Ordino garbintojai mėgsta išvedžioti, kad Ordinas, užimdamas Klaipėdos sritį, atėjęs į kuršių, o ne į lietuvių kraštą. Todėl lietuviai neturi jokių istorinių teisių į Klaipėdą.

Keli vokiečių istorikai, jų tarpe ir Mortensenas, įrodė, kad 13 amž. viduryje kuršiai jau buvo iš Klaipėdos srities į šiaurę išsikėlę. Vietovardžiai, pav. Letekai, parodo, kad žemaičiai buvo kuršių pasekę ir jau arti Baltijos pajūrio ir pamario įsikūrę. Atminkim, kad pats Ordino Did. magistras pavadino pamarij nuo Klaipėdos iki Ventės ir Nemuno žemupio krantus "Littawische Seiten".

4. O jei Ordinas būtų į kuršišką Klaipėdos sritį atėjęs, ar jis tuomet būtų įgijęs kokių istorinių teisių į mūsų gimtinę?

Kuršiai, kaip ir lietuviai — žemaičiai buvo aiškiai — baltų giminė, net kalbina (šnekoje) mažai ka vieni nuo kitų skyrėsi. Visokie agresoriai iš Vakarų Vokietijos, iš Lübecko ar kitų Hanzos miestų

niekada negalėjo kokių nors teisių nei į lietuvių, nei į kuršių kraštus įgyti. Į kuršių žemes tegalėjo kita baltiška giminė atsisiekti; ir tai taikiu keliu, be kraujo praliejimo.

5. Dr. Forstreuteris tvirtina, kad Ordinas turėjęs "Paklusti įstatymui, pagal kurį jis išsiriškavo" (Der Orden musste dem Gesetz folgen, nach dem er angetreten). Forstreuter, Deutschland und Litauen im Mittelalter, p. 4.

Šitoks įtaigojimas neturi logikos. Ordino įstatymai, taisyklės ir regulaminai nebuvo kokios nors aukštesnės galybės nustatyta prievolė, bet pačių Ordino narių laisvu noru sukurti ir priimti įžada. Jie patys, ir tik jie vieni, tebuvo už visus jų įstatymus atsakingi. Jie negalėjo jokių savo veiksmų kokiais "įstatymais" apkalinti, bet buvo už visus savo veiksmus pilnai atsakingi.

6. Ar popiežiaus ir imperatoriaus baltų kraštų "dovanojimai" ir "užrašymai" Ordinui suteikė jam kokių nors istorinių teisių į tuos kraštus?

Tokie minėtų suverenų patvarkymai tebuvo vienpusiški aktai, sudaryti be lietuvių valios, kuriuos jie lieti. Jais negalima įrodyti kokių tai imperatoriaus "teisių" ir pagonių kraštus. Konstanco Koncilijos metu, lenkų — lietuvių komisijos narys Vlodkovičius savo traktatuose ir kalbose kėlė principinius klausimus: Ar gali imperatoriai ir popiežiai dalinti pagonių kraštus, ar galima tikėjimą platinti prie-

varta ir liejant pagonių kraują, ar gali Ordino valdžioje likti neteisėtai įgytos žemės? Tokių klausimų diskusijomis pradėta įrodyti, kad Ordinas neturi jokių istorinių teisių į mūsų kraštus. Be to tenka prisiminti, kad jau derybose dėl krikšto 1358 — 1359 Lietuvos valdovai Algirdas ir Kęstutis Vokietijos imperatoriui Karliui IV pastatė sąlygą, kad Lietuvai apsikrikštijus, Ordinas privalo grąžinti užgrobtas lietuvių žemes ir išsikraustyti prie Juodųjų jūrų ginti Europą nuo totorių.

7. O jei visi Klaipėdos srities gyventojai, kaip tai norėjo Mortensenai ir kiti Ostforšeriai, būtų atvykę iš Did. Lietuvos — ar tokia aplinkybė mažintų lietuvių istorines teises į Klaipėdą?

Zinoma, kad ne! Tokiu atveju toks žemaičių judėjimas nebūtų žemaičių imigracija, bet aiškiai teisėtas grįžimas į savas žemes, iš kurių jų tėvų tėvai turėjo pasitraukti nuo kruviną Ordino kardo.

8. Ordino tikslas buvo kova su pagonimis ir krikščionybės platinimas. Kuomet Lietuva buvo apkrikščijta, Kuomet ir žemaičiai tapo krikščionimis, Ordinas nebebuvo reikalingas, nes jis buvo nustojęs egzistencijos prasmės Pabaltijo kraštuose. Tuomet išnyko ir visos jo teisės į Prūsiją ir Lietuvą.

9. Tokį argumentavimą pripažino net kai kurie popiežiai. Konstanco Bažnyčios Susirinkimo metu Jogaila ir Vytautas kreipėsi į popiežių (jų tuomet buvo keli) "ir

Pizos popiežius Jonas XXIII ypatingu, 1415 m. sausio 17 d. raštu panaikino ankstesnių popiežių ir imperatorių Ordinui duotas privilegijas, kiek jos lieti Lietuvą ir Lenkiją, pagal kurias visos kryžiuočių užkariautos nekrikščionių ir skizmatikų žemės turėjo jiems ir priklausyti" (Dundulis, Lietuvių kova..., pusl. 156 — 157). Taip ir formaliai buvo panaikintos Ordino "istorinės" teisės į mūsų gimtinę.

10. Prūsijos kunigaikštystės ir karalystės laikais, nuo 1525 iki 1807 m., lietuviai kentė savo tėviškėje vokiečių jiems kardu ir ugnimi primestą sunkią baidžiavą. Lietuviai dirbo žemę ir kirtė miškus ne svetimose, bet savo tėvų baltiškoje žemėje, bet negalėjo naudotis savo darbo vaisiais. Iš jų prakaito mito vokiškieji dvarininkai, amtmantai, smuklininkai ir pirkliai. Būriausias žmogaus pasinešimas yra gyventi iš kito žmogaus prakaito. Jau dėl tokio šimtmečių trukusio lietuvių engimo vokiečiai nustojo visų istorinių teisių į Klaipėdą.

(Bus daugiau)

Skaitkite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.
Rez: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir šeštadieniais tik susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARden 3-7278

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šešta-
dieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba koloms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

MAŽAI PAŽISTAMOS PIETINĖS VALSTIJOS

RAŠO DR. A. J. GUSENAS

(Tęsinys)

Vasaros metu labai malonu
važiuoti Tennessee valstijos ke-
liais. Jie eina per kalnus ir slė-
nius, laukais ir pačioms. Vieto-
mis kalnai labai aukšti, o ki-
tur jų papėdėse yra gilūs ežerai.
Vieni kalnai rausvi, kiti pilki,
bet matosi ir juodos spalvos mil-
žinų. Matyti, kad jie ne visi iš to-
kios pačios medžiagos. Pagal
kalnus ir pakalnėse esantieji
akmens yra tokios pačios spal-
vos.

Tennessee kalnai apaugę me-
deliais. Vietomis jie tankesni, o
kitose vietose retoki ir ne tokie
aukšti. Tarpkalnėse buvo dide-
lė daugybė ežerų, upių ir upe-
lių, kuriais srauniai vanduo sku-
bėjo žemyn. Buvo ir griovių,
kuriuose nieko nebuvo.

Ekskursijos į Lietuvą 1972 metais

Walter Rask - Rasčiauskas,
pirmas pradėjęs vežti žmones į
Lietuvą, tą darbą sėkmingai tę-
sia jau 11 metų. Jo tvarkingai
suorganizuotos ekskursijos vyk-
sta sklandžiai. Šią vasarą jo va-
dovaujamas American Travel
Service Bureau nuvežė 6 ame-
rikiečių grupes į Lietuvą. No-
rėjo daugiau žmonių nuvažiuoti,
bet dėl vėlybos registracijos
negalėjo to padaryti, nebuvo
vietsos.

Ateinančiais metais Rasčiaus-
ko įstaiga planuoja nuvežti Lie-
tuvon net 10 grupių. Vienos
ekskursijos bus 17 dienų, kitos
po 21 dieną. Prie jų bus gali-
ma prisijungti Čikagoje, New
Yorko ar Montrealyje. Kas iš
anksto užsiregistruos, tai galės
pasirinkti jam patogiausią ke-
lionės laiką. Su vėliu besire-
gistruojančiais gali tas pats atsi-
teikti, kas atsitiko šiais metais.
Todėl patariame planuoti iš an-
ksto ir laiku užsiregistruoti.
Rašykite arba informacijų kreip-
kitės tokiu adresu:

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel.: (312) 238-9787

Taip pat paruošiamė kvieti-
mus giminėms atvykti į Ameri-
ką. Teikiame informaciją ke-
lionių reikalais ir visus pasaulio
kraštus. Parūpiname bilietus ir
reikalingas vizas. (Pr).

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1996
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Lėidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos IŠ WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Tokiomis vietomis keliauti
man labai malonu. Kiekviena
pravažiavimas mylia atneša nau-
jus vaizdus, labai skirtingus nuo
ankščiau matytųjų. Vietomis
norėčiau sustoti ir pasižiūrėti.
Ypatingai traukė visai skirtingi
vaizdai, kurių nematome
šiaurėje.

Besigerint kalnais, žaluma ir
debesimis, nei nepajutome, kai
atsiradome visai ties Knoxville
miestu. Teko ir vėl šerti bėrą
žirgą ir teirautis, kur čia galėtu-
me rasti gerą valgyklą. Kelionė-
je man atrodė, kad geriau užei-
ti į gerą valgyklą, nes ten maist-
as būna šviežesnis, daugiau jo
suvartojama. Mažesnėse valgyklo-
se negali visko parduoti, todėl
ne visuomet ten duoda šviežių
maistą. Pagirdytas žirgas tie-
siai nutraukė prie nurodytos
valgyklos.

Bevalgant vakariene, pradėjo
pilti lietus. Turiu pasakyti, kad
Tennessee lietus yra skirtingas
nuo Illinois lietaus. Čia kai nely-
ja, tai nelyja, bet kai pradeda
kristi, tai krinta ne lašais, bet
kibirais. Pradėjo trankytis ir
perkūnas. Man atrodė, kad ir
perkūnas čia kitaip žmones gas-
dina, negu šiaurėje. Pas mus
sužaibuoja, sušvinta ir kerta.
O jeigu jis kur toliau sukinėja-
si, tai gerokai pasidauzo, kol nu-
dunda žemės viduryje. Tuo tar-
pu Knoxville perkūnėlis daužė-
si, bet man liko įspūdis tarytum
piemuo geru botagu būtų pap-
liauškęs. Čia kerta, čia sustoja,
čia viskas pasibaigia. Lietuvoje,
atsimenu, geras perkūnas nu-
dunda keliais aidais...

TEISININKĄ JONĄ MIČIULĮ PRISIMINUS

A. a. Jonas Mičiulis

Iš okupuotos Lietuvos buvo
gauta telegrama, kad š. m. rug-
sėjo 15 d. Klaipėdos ligoninėje
mirė buvęs paskutinis Vil-
niaus Apygardos Teismo pirmi-
ninkas Jonas Mičiulis. Su vėlio-
niu teko dirbti bendrai teismo
darbą. Aš ėjau Vilniaus Apy-
gardos Teismo Prokuroro pa-
reigas, jis buvo to teismo pirmi-
ninkas. Abu buvome asmeniški
draugai, kalp ir mūsų šeimos.
Vėlionis buvo gimęs 1897 m.
gruodžio 27 d. Ožkabalių km.,
Vilkaviškio vls. Buvo baigęs
Vilniaus gimnaziją. Lietuvai
kuriantis iki 1920 m. dirbo kaip
karo valdininkas kariuomenėje,
drauge lankydams L. Univer-
sitetą. Baigęs teisės mokslą, at-
liko teismo kandidato stažą
Kauno Apygardos Teisme ir bu-
vo paskirtas Jurbarko Apylin-
kės Teisėju.

1932 m. buvo perkeltas į
Mariampolę toms pačioms pa-
reigoms ir po kurio laiko buvo
paskirtas Mariampolės Apygar-
dos Teismo teisėju. Atgavus
Vilnių, 1939 m. lapkričio mėn.
buvo paskirtas Vilniaus Apy-
gardos Teismo pirmininku F.
Bugailiško pavaduotoju — vi-
cepirmininku.

Pirmos okupacijos metu, kaip
visi teisininkai buvo atleistas
iš pareigų ir dirbo draudime.
Kilus karui ir okupavus vokie-
čiams Lietuvą, buvo paskirtas
Laikinosios Vyriausybės Vil-
niaus Apygardos Teismo Pirmi-
ninku. Tas pareigas ėjo iki ant-

Teko gerokai palaukti, kol
lietus visai nesusitėjo. Buvo vė-
lu, todėl ir nutarėme nakvoti
Knoxville mieste. Nakties metu
keliauti nežinomais keliais būtų
pavojinga. Iš viso, po lietaus
jau pavojinga keliauti, bet ke-
liaujant kalnais galėtum tikrai
nelaimėn patekti.

Rytas buvo gražus. Paėmę
4-tąjį greitkelį patraukėme
North Carolina valstijos krypti-
mi. Mūsų žirgas buvo pailsėjęs,
kelias buvo geras, tai malonu
buvo toliau keliauti. Nė nepaju-
tome, kai patekom į N. Carolina
valstiją. Tai pirmiausia mums
pasakė žymiai didesnį kalną,
negu Tennessee valstijos.

Kalnai raitėsi, kaip šliaužian-
ti gyvatė. Nejučiomis įsiritome
į National Forest Park. Pradžio-
je pralindome pro porą tune-
lių, o vėliau važiuojame ir dairė-
mės į abi puses, nes medžiai ir
vaizdai buvo tikrai gražūs. Pa-
kelėje išpiauta vieta sustoji-
mams, kad praeivis galėtų nek-
liudijamas trafikui, sustoti ir
pasigėrėti retais ir nepaprastais
gamtos vaizdais.

Kalnai ir pašlaitės ten apau-
gusios įvairiais medžiais, ku-
riuose paukšteliai straksinėja
ir čiučia įvairiausiais balsais.
Tose vietose nesimatė jokio
žmogaus. Bet miškai ir pašlai-
tės pilnos stūrų, juodųjų meš-
kų, vilpišių, lapų ir kitokių
žverelių.

North Carolina valstiją iš
šiaurės gaubia Virginijos vals-
tija, o iš pietryčių — Atlanto
vandenynas. Pietinė josios sie-
na atsiremia į S. Caroliną ir Ge-
orgiją valstijas. Šiaurės vakaru-
se N. Carolina liečia Tennessee
valstiją. N. Carolina apima
52,712 ketvirtinių mylių plotą.

(Bus daugiau)

ROCKFORD, ILL.

Mirė Juozas Dabravolskis

Prieš 66 metus Spring Valley
miestelyje gimė Juozas Dabra-
volskis. Jis ten ir užaugo. Tais
laikais Spring Valley buvo žino-
ma anglies kasyklomis, kuriose
dirbo nemažas skaičius ir lietu-
vių. Dabravolskis tarp jų už-
augo ir išmoko gerai lietuviškai
kalbėti. Tad ir atsikėlęs į Rock-
fordą gyventi (tada jis buvo vi-
sai jaunas), tuoj susitartino su
lietuvišiais. Įsirašė į Lietuvių kul-
tūros draugiją. Kai po trijų me-
tų toji draugija sumanė steigti
Lietuvių klubą, tai Dabravolskis
daug prisidėjo prie to sumany-
mo įvykdymo, dirbdamas klubo
įrengimo komisijoje.

Sukūręs šeimyninį židinį su
lietuvaite Stella Petkute, vėlio-
nis mažiau pradėjo domėtis lie-
tuvų veikla. Jis vis rečiau ir re-
čiau beužsukdavo į Lietuvių klū-
bą, ir pagaliau visai paliovė jį
lankęs. Medžiagiškai nebologai
susitvarkė: visą laiką dirbo ma-
šinistu ir įsigijo gražų namą.
Žmonos mirtis jį gerokai prislė-
gė. Gal kiek ir sveikata sušlu-
bavo, nes išėjęs į pensiją pen-
sininko gyvenimu neilgai tesi-
džiaugė dar ir dėlto, kad pradė-
jo nekaip jaustis. Ir štai šiomis
dienomis jis rimtai susirgo ir
netrukus mirė.

Paliko vėlionis du brolius,
Adamą ir Joną, kurie kreipėsi į
Lietuvių klubą savo brolio lai-
dojimo reikalu. Klubas parūpino
šešis grabnešius, o ponios Sa-
vickienė ir Stružienė paruošė lai-
dotuvių dalyviams užkandžius.
Po laidotuvių susirinko į klubą
apie 50 žmonių, daugiausia vy-
resnio amžiaus. Kai kurie jų
kartu su vėlioniu darbavosi, kai
buvo steigiamas Lietuvių klū-
bas.

Reiškiu gilią užuojautą ve-
lionio broliams ir kitiems gim-
inėms, o Tau, mielas Juozai, te-
būnie lengva ilsėtis "Kalvarijos"
kapuose.

Zvalgas

kaitė iš Vėliuonos, sūnus Graž-
vydas ir brolis Juozas Lietuvoje.
Čia JAV liko sesuo Ona Minio-
tienė, brolis Pijus, duktė Aldona
Jasinskienė su šeima.

Visiems giliausia mano užuo-
jauta. Išėkis, mielas Jonai, pa-
vergto tėvynės žemėje. Buvai
tikras patrijotas, net kaip teisė-
jas nepriklausėi partijoms, vi-
sada sakydams, kad teisėjui
netinka priklausyti partijoms.
Jonas Talalas

SKAITYK "NAUJIENAS" —
JOS TEIKIA GERLAIMIAS,
REISINGIAUSIAS ZINIAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANESIMAI

— Suvalkiečių Draugija rengia šo-
ki vakarą šeštadienį, spalio mėn. 23
diena, 7:00 val. vakaro Hollywood sa-
lėje. Sokiams gros išgarsėjęs George
Jonko orkestras. Visi kviečiami va-
kare dalyvauti. Kviečia vakaro ko-
misija.

A. A.

VILIUS AUGUSTAITIS

Gyv. 6742 So. Claremont Ave.

Mirė 1971 m. spalio 22 dieną, 3:00 val. ryto, sulaukęs 69 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 22 metus.
Paliko nuliūdę žmona Adelė (Balkūnaitė), brolis Jurgis ir jo še-
ma, gyv. Vokietijoje, brolienė Marija Augustaitienė ir jos šeima, gyv.
Anglijoje, brolio duktė Ieva Augustaitytė — Putnienė ir jos šeima bei
kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijai.
Sėkmadienį, 3 val. popiet kūnas bus pašarvotas Mažeika - Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Ave.

Pamaldės bus laikomos 7 val. vak.

Pirmadienį, 5 val. popiet, bus perkeltas į Lietuvių Ev. Liuteronų
Tėvieskės bažnyčia, 6641 So. Troy Street, kur 7 val. bus budėtuves.

Antradienį, spalio 26 dieną 10 val. ryto bažnyčioje bus laikomos
Laidotuvių pamaldos, po kurių bus lydimas į Lietuvių Tautines ka-
pines.

Visi a. a. Viliaus Augustaičio giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, brolis, giminės.

Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Skundžia merą teisme

Čikagos miesto merą ir jo įstaigą teisime skundžia Amerikos socialistų darbininkų partija, kuri negavo leidimo šaukti mitingą Čikagos Civic Centre. Mitinge turėjo pasirodyti tos partijos kandidatė į prezidentus Linda Jenness. Miestas aiškina, kad politiniai mitingai toje aikštėje neleidžiami. Partijos vadovybė įrodinėja, kad praityje aikštėje yra buvę daug politinių kalbų ir demonstracijų.

Šiltas, gražus rudenėlis

Spalio mėnesį jau trys dienos buvo labai šiltos ir temperatūra sumušė lig šiol buvusių rekordus. Šią savaitę, antradienį termometras rodė 81 laipsnius, kas rudens dienai yra gana daug. Paskutinė tokia šilta diena buvo 1953 m., kada termometras buvo pakilęs iki 83 laipsnių.

Kitos rekordinės šilimos dienos buvo spalio 1 ir 2 su 91 ir 92 laipsniais.

Ieško pabėgėlės

Iš Elgino bepročių ligoninės pabėgo 23 metų Dale Holleb. Jos tėvas paskelbė šią žinią spaudoje ir paskleidė jos nuotrauką, nes įmėgė sūnį išsukti iš ligoninės. Jos ligos atakos epilepsija. Jos ligos atakos epilepsija. Jos ligos atakos epilepsija.

DEMESIO! KARPENTERIS

Porčiai — Garažai su durimis — Priestatai.
Beisamųjų įrengimai ir kiti įvairūs karpentieri darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be lotu.
Apskaičiavimai nemokamai.
JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS

INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-2448

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŽALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patirtimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4,00, minkšti — \$3,00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiu adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nusilaužęs ranką nuėjo į darbą

Čikagos teisėjas Elmer Holmgren iš ryto, uždarydamas savo garažo duris, pagriuvo ir smarkiai susitrenkė ranką. Nors ranka skaudėjo, teisėjas visą dieną buvo teisme, tik vakare nuėjo pas daktarą patikrinti. Peršvietus, paaiškėjo, kad lūžęs jo rankos kaulas. Ranką teko operuoti. Teisėjas yra 76 m. amžiaus.

Yra ir gerų vaikų

Kai vandalai dažais ištepėliojo Sayre mokyklos sieną, 1850 N. Newland gatvėje, apie 15 tos mokyklos buvusių mokinių slapta atėjo į mokyklą ir nieko niekam nesakę, išvalė, nudažė sieną, pašvėsdami daug darbo ir pinigų. Jie, darba pajabę, tyliai išėjo, nespėjus niekam ir "aciū" pasakyti.

Mokyklos direktorius apie tai papasakojo spaudai, nurodė, kad ne visi jaunuoliai yra vandalai, bet esą ir gerų vaikų.

TRUMPAI

— SLA 57 Kuopai Worcester, Mass., vadovauja Vincas Mitrikas — pirm., J. Krasinskas — sek., V. Dabrila — vicepirm., J. Dvareckas — izd., K. Zurlis — izdo globėjas, A. Tamkus — organizatorius. Lapkričio 21 d. Lietuvių Piliečių klubo salėje kuopa ruošia parengimą su gausiomis dovanomis. O. Šilinskienė, O. Rakauskienė, M. Naginionienė, R. Jušinskienė, O. Bendonienė ir E. Lendraitienė išrinktos į to parengimo komisiją.

— Vasario 16-tos Gimnazijon siemiet įstojo 25 nauji mokiniai: 13 iš Vokietijos, 10 iš Amerikos ir po vieną iš Kanados ir Kolumbijos.

— Antanas Sibitis dirba kompiuterių specialistu Kenijos sostinėje Nairobi, Afrikoje. Neseniai jis lankėsi Anglijoje investuoti proga.

VITALIS ŽUKAUSKAS.

— Sekmadienį, šių metų spalio 31 d., 4:00 val. p. p., savo talentingu žodžiu linksmins svečius Naujųjų banketė, VFW salėje, 7254 West 63rd Street.

— Australijos lietuvių laikraštis "Mūsų pastogė" rašo, kad tame kontinente yra 9,330 lietuvių. Tas skaičius nuolat mažėja dėl emigracijos į kitus kraštus.

— Balso 5 skyriaus, Marquette Parke yra sudaryta 10 seniūnijų, kuriose yra vykdoma rudens šalpos darbai. Šiose seniūnijose darbuojasi virš 50 aukų rinkėjų. Visą darbą tvarko seniūnai: J. Mackevičius, A. Gintneris, K. Rožanskas, Ad. Didžbalis, J. Sakalas, K. Kasakaitis, K. Repšys ir kiti.

— Kazimieras Oksas išrinktas Respublikonų partijos Tautinių grupių tarybos teisinio komiteto pirmininku ir vykdomosios tarybos nariu. Būdamas sostinėje, dalyvavo kartu su atstovais Baltųjų rūmų pamaldose, po kurių buvo bendra audienija pas prez. Richard M.

Nixoną ir evangelistą Billy Graham.

— Dr. Edmundas Ringus laimėjo golfo varžybas Central Community ligoninės medicinos personalo tradicinėje išvykoje. Jis yra Lietuvių sporto klubo Lituania pirmininkas.

— Paulius Balskus ir Tony Pratapas žaidžia Bridgeporto apylinkės jaunųjų futbolo komandoje Trojans. Komanda turi savo uniformas, globėjus, mokytojus ir propagatorių — cheerleaders grupę, kurioje dalyvauja Nancy Sherperis, Janette Yunevich, taip pat grupės vadovė Paula Perminas. Apylinkės gyventojai yra patenkinti sportuojančių ir veikiančių organizacijose jaunimu.

— J. Jasmino knygoje anglų kalba "A Kiss in the Dark" yra 32 įvairūs pikantiški santykimai ir intymūs nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Ji parašyta lengva kalba ir lengvu stiliumi. Gražiai išleista, kietais viršeliais, 150 psl., kainuoja 2.50 dol. Gaunama Naujųjų salėje. (Pr).

— Vasario 16-tosios Vokietijoje veikiančios lietuvių gimnazijos reikalais pasitarimas įvyks š. m. spalio mėn. 27 d. (trečiadienį) 7:30 val. Jaunimo centre. Gimnazijos klausimai labai svarbūs, todėl LB apygardos valdyba kviečia organizacijos klausimai labai svarbūs, todėl LB apygardos valdyba kviečia organizacijų atstovus ir visus gimnazijos reikalais besidominčius asmenis pasitarime dalyvauti.

— Simo Kudirkos tragiško laisvės siekimo prisiminimas metinių proga ir jo bylos eigos, išsiant lietuvių tautos pastangas laisvei atgauti išskelimas, įvyks š. m. lapkričio mėn. 20 d. (šeštadienį) 12 val. prie Civic Centro, miesto centro. Prisiminimas organizuojamas LB apygardos valdybos talkinant jaunimo atstovams, bus išreikštas ne demonstracijomis su plakatais ir šūkiais, bet atitinkamomis kalbomis ir susikaupimu. Visi lietuviai kviečiami prisiminime dalyvauti.

— Lietuvė pusamžė moteris ieško nuomot 4 ar 5 kambarius Bridgeporto apylinkėje. Skambinti Karoline Schonwald, telefonas 6-2134. (Pr).

— Lietuvių Radio Forumo programoje šį šeštadienį dalyvauja sol. Dalia Kučėnienė, muz. - akt. Bernardas Prapuolenis, rašyt. Alena Juknevičienė, mokyt. — spaudos bendradarbis Gailutė Valiulienė ir jaunoji menininkė Danutė Petkūnaitė. (Pr).

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
MATURE RELIABLE
BABY SITTER
One baby, 1½ years old, 5 day week. Go. ½ day Sat. Top salary, for right person, references, excellent transportation, near North.
Some English necessary.
Tel. 348-8111

FOR BUSINESS WOMAN

Dependable woman, general housework. One day week, steady. \$15 per day plus car fare. Excellent transportation. Marquette Park area.
Some English necessary.
778-3252 Evenings

RENTING IN GENERAL

NUMOS
MARQUETTE PARKE išnuomojamas 5 kambarių butas suaugusiems. Tel. 476-5939.

MARQUETTE PARKE — blokas nuo bažnyčios, išnuomojamas 2 miegamųjų butas. Tel. 778-7905.

BUSINESS CHANCES

Biznio Proges
SAVININKAS PARDUODA 6 butų namą su baldais ir visais įrengimais. Geros pajamos. Nebrangi kaina. Laga verčia parduoti. Grand View Apartments, Mr. & Mrs. Stanley Shaltis, 732 Park Ave., Hot Springs, Ark. 71901
National 3-5737

RESTORANAS IR BARAS
125 sėdimos vietos. Visi įrankiai ir reikmenys. Gyventi patalpos. Įsteigta prieš 15 metų. Amerikoniškas maistas. Parduodama visa nuosavybė ir apvalius metus einantis biiznis. Fox Lake, Ill. Rašyti savininkui: TOMAS, Box 33, INGLESIDE, ILL. 60041.

MISCELLANEOUS FOR SALE

Išvairūs Parduodami
VIESAS IŠPARDAVIMAS
EDGEBROOK COMMUNITY
BAZNYČIOJE
6736 No. LOLETA
Viena mylia ir šiaurės vakarus nuo Caldwell ir Devon. Trečiadienį, spalio 27 dieną, nuo 10 val. ryto iki 7:30 val. vak.
Nuolaida — 5 val. vak.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės kitur
WISCONSINE parduodamas namas su 2 autom., garažu ir tuščias sklypas. 60 mylių nuo Chicago. Tel. 582-1565.

♦ Veronika ir Pranas Šatai paaaukojo \$100.00 "Dainavos" ansamblio statomos operetės "Sidaibrinė Diena" išlaidoms sumaižinti. Operetė muziką parašė komp. Br. Budriūnas, pagal rašyt. Anat. Kairio libretą. Ji statoma š. m. gruodžio 11 ir 12 dienomis Marijos Aukšt. Mokyklos salėje. (Pr).

♦ Šiandien 8 val. vak. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje koncertuoja Montreale Gintaro ansamblis. Koncertas prasideda punktualiai. Prašoma nesiūluoti. Marginių prekyboje ir Margutėje bilietų planinimas vyks iki 6 val. vak. Nuo 7 val. vak. bilietų bus galima įsigyti sėdės kasoje. Rengėjai visiems dėkoja už atsilankymą.
Margutis (Pr).

♦ Chicago Lietuvių Operos Tradicinis Baliaus įvyksta lapkričio 6 d. vakarą Inn Motion salėje, 5820 So. Kedzie Ave. Baliaus metu meninę programą atliks Operos Vyrų choras, kuriam diriguos muz. Alfonsas Gečas, o akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Status prašome užsisakyti iš anksto baltaus vadovo V. Momkaus telefon. 925-6193, kuris mielai suteiks ir visas kitas informacijas. Galimas pilnas skiriamas Banaičio Jūratės ir Kaspyčio operos pastatymo išlaidų sumažinimui. Visi yra kviečiami savo atsilankymu prie šio tikslo prisidėti.
Chicago Lietuvių Opera (Pr).

♦ Naujųjų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į: Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakariene su kokteilium \$8.00 asmeniui.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Parduodami

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

CICERO —

16-tos ir 49-tos Ave. lietuvių apgyventojų apylinkė gražus 3 butų po 4 kambarius namas ant 50 pėdų sklypo. Šildymas gasu. \$315 pajamų per mėnesį. \$18,950.

SVOBODA, 2134 So. 61st Ct. Cicero BI 2-2162 arba LA 1-7038.

BARGENŲ BARGENAS

Nuostabiai neįtikėtina greito pardavimo kaina yra tik 20,000 dol. už dviejų aukštų namą su dideliais 4 kambarių butais. Geras bungalow tipo stogas, uždari porčiai, pilnas rūsys, 2 mašinos garažas. Gera Brighton Parko apylinkė prie 43-tos gatvės. Pirkite šią stebuklingą šiu metų bargeną. Skambinkite stebukladariui. Skambinkite MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai.

254-8500

SAVININKAS PARDUODA

ARBA MAINO
2 aukštų medinį namą su 2 butais po 5 ir 6 kambarius, 33-05 ir Union Ave apylinkėje. Moderni vonia ir kiti įrengimai.
220 voltų elektra.
Tel. 842-7707

MARQUETTE PARKE 1½ aukšto geras mūro namas, 2 butai — 5 ir 4 kambariai. Palikimas. Pigus.
Tel. 778-6916

CICERO —
22-tros ir Western Electric apylinkė, 6 kamb. bungalow su 2 mašinų garažu ir modernia vonia. Tik \$2,000 įmokėti. Išmokėti per 25 metus po \$182.

SVOBODA, 2134 So. 61st Ct., Cicero BI 2-2162 arba LA 1-7038

8 ROOM BRICK BUNGALOW

with 4 rooms up and 4 rooms down. Enclosed porch.
Call 376-6942.

1200 NORTH — 5300 WEST

7 room brick bungalow, 1½ bath. Nice lot. Low 20's.

Open to offer.

BY OWNER

Tel. 261-5255

64-TA IR SACRAMENTO

Labai geras bargenas — paveldėtai turi parduoti ir pasidalinti palikimą. Geresnis už naują 6 kambarių mūrą su 2 voniomis, 3 puikiais miegamaisiais, iškilmingu valgomuoju, labai gražiai iškalto rūsiu iškilmingam svečių priėmimui, 2 mašinų garažas. Tokia galimybė gali nepasitaikyti daugiau visam jūsų gyvenime. Būk įžvalus ir apdairus.
Skambink stebukladariui. Skambink MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai.

254-8500

SCHILLER PARK

4 bedroom del ranch, carpeted, new electric kitchen, finished basement with bar, 2 car garage, low taxes. Immac. Low 40's.
Tel. 678-1650

64-TA IR SACRAMENTO

Labai geras bargenas — paveldėtai turi parduoti ir pasidalinti palikimą. Geresnis už naują 6 kambarių mūrą su 2 voniomis, 3 puikiais miegamaisiais, iškilmingu valgomuoju, labai gražiai iškalto rūsiu iškilmingam svečių priėmimui, 2 mašinų garažas. Tokia galimybė gali nepasitaikyti daugiau visam jūsų gyvenime. Būk įžvalus ir apdairus.
Skambink stebukladariui. Skambink MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai.

254-8500

GEORGIAN STYLE HOUSE

7½ ROOMS. 1½ BATHS.
50 foot corner lot. West of Kedzie. Near Marquette Park, public, parochial schools. St. Rita Parish. Gas hot water heat. Suitable for large family. Retired owner must sell!
Call 776-2225

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerus ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: LI 7-3447

BIZNTERIAL, KURIE GARSINASI 'NAUJENOSE'.

— TURI GERIAUSIA PASISKIDMĄ BIZNYJE